

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 230/05-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. marca 2006 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Štefana Ogurčáka prerokoval prijatú sťažnosť J. E., J. E. a P. H., všetci bytom H., zastúpených advokátkou JUDr. H. B., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 665/97 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Dolný Kubín v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 665/97 p o r u š i l základné právo J. E., J. E. a P. H., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. J. E., J. E. a P. H. priznáva primerané finančné zadost'učinenie každému z nich v sume 50 000 Sk (slovom päťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Dolný Kubín p o v i n n ý vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. E., J. E. a P. H. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 18 759 Sk (slovom osemnásť tisíc sedem stopäťdesiat deväť slovenských korún), ktorú je Okresný súd Dolný Kubín p o v i n n ý vyplatiť na účet ich právnej zástupkyne JUDr. H. B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. októbra 2005 doručená sťažnosť J. E., J. E. a P. H., všetci bytom H. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. H. B., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 665/97.

Sťažovatelia okrem vyslovenia porušenia základného práva podľa označených článkov ústavy a dohovoru žiadali, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov, priznal im finančné zadost'učinenie každému z nich vo výške 60 000 Sk a uložil okresnému súdu povinnosť náhrady trov ich právneho zastúpenia.

3. Ústavný súd 19. októbra 2005 prijal sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie uznesením č. k. I. ÚS 230/05-9.

4. Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci nemožno od ústneho pojednávania očakávať jej ďalšie objasnenie.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti a k nej pripojených písomností, vyjadrení účastníkov konania a spisu okresného súdu sp. zn. 9 C 665/97 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

A

Sťažovatelia v konaní pred okresným súdom žalobcovia podali 28. augusta 1997 okresnému súdu žalobu „o náhradu škody z ublíženia na zdraví“ spôsobenú dopravnou nehodou zavinenou žalovaným v 2. rade Ing. M. K. (v tom čase bytom v Z.). Žalovanou v 1. rade bola spoločnosť P., a. s., N. a vedľajšou účastníčkou bola S. p., a. s., Z.

Okresný súd 19. marca 1998 požiadal Okresný súd Banská Bystrica o ustanovenie kolízneho opatrovníka pre maloletú žalobkyňu (za opatrovníka bol uznesením z 26. marca 1998 ustanovený Okresný úrad B.; odbor sociálnych vecí, ďalej len „opatrovník“).

Okresný súd 21. mája 1998 stanovil termín pojednávania na 22. jún 1998.

Opatrovník 15. júna 1998 splnomocnil Okresný úrad D., odbor sociálnych vecí, na jeho zastupovanie v predmetnom spore a 19. júna 1998 doručil okresnému súdu vyjadrenie k žalobe, ktorým „doporučil žalobe... vyhovieť“.

Žalovaná v 1. rade predložila okresnému súdu výpis z obchodného registra z 20. apríla 1998, podľa ktorého dňom jej vzniku bol 2. júl 1996. Vedľajšia účastníčka splnomocnila 18. júna 1998 svojím zastupovaním Mgr. M. M., zamestnanca svojej pobočky v D.

Na pojednávani konanom 22. júna 1998 (prítomní žalobcovia v 1. a 2. rade, ich právna zástupkyňa, žalovaní v 1. a 2. rade, vedľajšia účastníčka, kolízny opatrovník), žalobcovia upresnili petit žaloby, žalovaná v 1. rade navrhla žalobu voči nej zamietnuť (dopravná nehoda sa stala 30. augusta 1995, t. j. pred dňom jej vzniku), boli vypočutí žalobcovia v 1. a 2. rade, žalovaný v 2. rade a zástupca vedľajšej účastníčky. Pojednávanie bolo odročené na 14. september 1998.

Na pojednávani konanom 14. septembra 1998 (prítomní žalobca v 1. rade, právna zástupkyňa žalobcov, žalovaný v 1. rade a vedľajšia účastníčka). Okresný súd uznesením pripustil vystúpenie žalovanej v 1. rade z konania a na jej miesto pristúpenie spoločnosti P., s. r. o. (ktorá vznikla 3. novembra 1992). Pojednávanie bolo odročené na neurčito s tým, že do konania bude pribratý znalec „na bodové ohodnotenie“.

Okresný súd 5. januára 1999 požiadal Krajský súd v Banskej Bystrici o zaslanie zoznamu znalcov z odboru chirurgia (zoznam mu bol doručený 13. januára 1999).

Okresný súd 20. októbra 1999 za znalca ustanovil MUDr. O. B. (zásielku adresovanú znalcovi pošta 2. novembra 1999 okresnému súdu vrátila späť ako nedoručenú).

Okresný súd 8. februára 2000 požiadal Okresný súd v Banskej Bystrici o oznámenie presnej adresy znalca (adresa oznámená 16. februára 2000).

Okresný súd uznesením z 24. februára 2000 opravil pôvodné uznesenie o ustanovení znalca a jeho adresu.

Znalec 20. marca 2000 predložil okresnému súdu znalecký posudok č. 7/2000.

Okresný súd 13. júla 2000 rozhodol o znalečnom. Znalecký posudok spolu s uznesením o znalečnom boli doručené účastníkom 31. júla 2000, resp. 1. augusta 2000.

Žalobcovia 7. marca 2001 predložili okresnému súdu vyjadrenie k znaleckému posudku.

Okresný súd 8. augusta 2002 stanovil termín pojednávania na 2. december 2002. Spolu s predvolaním doručil ostatným účastníkom aj vyjadrenie žalobcov k znaleckému posudku (znalec 10. októbra 2002 predložil súdu svoje stanovisko ku vyjadreniu žalobcov).

Pojednávanie konané 2. decembra 2002 bolo pre neospravedlnenú neúčasť žalovaných a znalca odročené na 17. marec 2003 s tým, že na pojednávanie bude predvolaný svedok MUDr. E. C. (predvolanie na pojednávanie bolo doručené znalcovi a žalovanej v 1. rade 5. decembra 2002, resp. 11. decembra 2002 a svedkovi 28. januára

2003). Predvolanie žalovanému v 2. rade bolo 3. februára 2003 okresnému súdu vrátené späť ako neprevzaté v odbernej lehote. Na požiadanie okresného súdu mu predvolanie 10. februára 2003 doručilo Obvodné oddelenie Policajného zboru v T.

Právny zástupca žalovanej v 1. rade 14. marca 2003 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní z dôvodu, že „o výške vyplatenej náhrady škody rozhodol a túto aj žalobcom vyplatil vedľajší účastník ...“. Súčasne predložil okresnému súdu uznesenie Okresného súdu Žilina z 28. marca 2001, ktorým sa povolil výmaz spoločnosti P., spol. s r. o., z obchodného registra a zápis spoločnosti M., s. r. o., O. doň.

Žalobkyňa v 3. rade splnomocnila 17. marca 2003 svojím zastupovaním v predmetnom spore advokátku JUDr. H. B.

Pojednávanie konané 17. marca 2003 (prítomní žalobcovia a ich právna zástupkyňa, žalovaný v 2. rade a právny zástupca vedľajšej účastníčky) bolo po vypočutí znalca odročené na neurčito s tým, že znalec do 5. mája 2003 predloží súdu doplnok ku znaleckému posudku. Súd uznesením rozhodol, že v konaní „bude pokračovať so žalovaným v 1. rade, vedeným pod obchodným menom M., s. r. o., O.“.

Znalec predložil 10. apríla 2003 dodatok ku znaleckému posudku.

Okresný súd 9. júla 2003 vyzval znalca, aby sa vyjadril k dopytu právnej zástupkyne žalobcov z 28. marca 2003.

Okresný súd 18. júla 2003 uznesením rozhodol o znalečnom.

Vedľajší účastník 12. augusta 2003 predložil súdu stanovisko k dodatku (vyjadrenie) znalca k znaleckému posudku, s ktorým sa stotožnil.

Právna zástupkyňa žalobcov 19. augusta 2003 žiadala súd pokračovať v konaní a vo veci rozhodnúť.

Okresný súd 25. augusta 2003 zaslal vedľajšiemu účastníkovi ním požadované kópie zápisníc z pojednávaní.

Právna zástupkyňa žalobcov 1. decembra 2004 urgovala pokračovanie v konaní.

Podľa výpisu z „Obchodného registra na internete“, a to Obchodného registra Okresného súdu Košice I, vložky č. 152 z 1. augusta 2005 bola spoločnosť M., s. r. o., P., spol. s. r. o., dňom 23. júna 2005 vymazaná z obchodného registra „pre nemajetnosť dlžníka“.

Okresný súd uznesením z 23. augusta 2005 konanie proti žalovanému v 1. rade zastavil. Uznesenie spolu s predvolaním na pojednávanie stanovené na 14. október 2005 doručil účastníkom 12., resp. 13. septembra 2005 (okrem žalovanému v 2. rade, ktorému bolo náhradné predvolanie doručené 12. októbra 2005).

Právna zástupkyňa žalobcov 4. októbra 2005 navrhla, aby do konania ako účastník konania vstúpila doterajšia vedľajšia účastníčka konania A. – S. p., a. s., ako aj vyniesť rozsudok, ktorým by boli žalovaní v 1. a 2. rade zviazaní uhradiť ňou konkretizovaný peňažný obnos.

Pojednávanie konané 14. októbra 2005 bolo pre neprítomnosť žalovaného v 2. rade (z dôvodu „*nedodržania lehoty na prípravu pojednávania*“) odročené na 2. december 2005.

Žalobcovia podaním doručeným okresnému súdu 31. októbra 2005 označili za žalovaného Slovenskú kanceláriu p. B.

A., a. s., 24. novembra 2005 navrhla, aby ako vedľajší účastník v spore vystupovala Slovenská kancelária p. B.

Okresný súd uznesením z 1. decembra 2005 pripustil do konania Slovenskú kanceláriu p. B. ako odporcu v 3. rade.

Na pojednávaní konanom 2. decembra 2005 (prítomní žalobcovia a ich právna zástupkyňa, žalovaný v 2. rade a zástupca – pracovník vedľajšej účastníčky) sa žalobcovia vzdali práva podať odvolanie proti uzneseniu z 1. decembra 2005, tohto práva sa vzdal aj žalovaný v 2. rade a zástupca vedľajšej účastníčky. Vzhľadom na to žalobcovia upravili petit žaloby – namiesto žalovaného v 1. rade označili žalovaného v 3. rade. Po vypočutí účastníkov súd vyhlásil dokazovanie za skončené. Po záverečných rečiach (návrhoch) právnej zástupkyne žalobcu a žalovaného v 3. rade súd odročil pojednávanie na 6. december 2005 za účelom vyhlásenia rozsudku.

Vedľajšia účastníčka sa podaním doručeným súdu 5. decembra 2005 vzdala práva na podanie odvolania voči uzneseniu o pripustení ďalšieho žalovaného do konania.

Okresný súd na pojednávaní konanom 6. decembra 2005 vyhlásil rozsudok vo veci sp. zn. 9 C 665/97. Žalobu voči žalovanému v 2. rade v celom rozsahu zamietol a žalovanú v 3. rade zviazal uhradiť žalobcom v rozsudku uvedené sumy. Časť návrhu voči žalovanej v 3. rade zamietol.

B

V odpovedi sp. zn Spr. 2047/05 z 9. augusta 2005 na sťažnosť sťažovateľov na prieskumy v konaní z 25. júla 2005 predseda okresného súdu okrem chronologického prehľadu priebehu dovtedajšieho konania vo veci sp. zn. 9 C 665/97 uviedol: „(...) *Od podania žaloby až po 1. 10. 2003 bola zákonnou sudkyňou vo veci JUDr. M. B. Po jej odchode z Okresného súdu Dolný Kubín bola predmetná vec pridelená do senátu JUDr. K. P., ktorá prestala pracovať na Okresnom súde Dolný Kubín k 1. 9. 2004. JUDr. R. S. bol do funkcie sudcu Okresného súdu Dolný Kubín vymenovaný 16. 9. 2004. Dňa 20. 9. 2004 prevzal nevybavené spisy, pričom v agende senátu 9 C prevzal 257 civilných súdnych spisov a v agende senátu 3 T 162 trestných súdnych spisov. Po zrušení Okresného súdu Námestovo bola časť agendy senátu 3 T preradená k 1. 1. 2005 do agendy senátu 2 T v počte 41 spisov. Zároveň však od 1. 1. 2005 prevzal novú agendu senátu 9 Cb, čo podľa rozvrhu práce predstavuje 80 % nápadu nových obchodných vecí okresného súdu.*

(...) Nakolko vo veci som zistil prieskumy objektívneho charakteru budem túto v pravidelných trojmesačných intervaloch sledovať, aby ku ďalším prieskumom vo veci nedochádzalo. (...)“

III.

1. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 665/97 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prieskumov (...)“, resp. práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola (...) v primeranej lehote prejednaná (...) súdom (...), ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...)“.

2. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 967/05 z 22. novembra 2005 okrem iného uviedol:

„(...) Ku dňu 30. 9. 2003 sa pôvodná zákonná sudkyňa tejto veci JUDr. M. B. vzdala funkcie sudcu a zákonnou sudkyňou vo veci sa stala JUDr. K. P. a to v októbri 2003. Táto

sudkyňa, nakoľko prevzala zo senátu JUDr. M. B. vyše 200 civilných vecí a takmer rovnaké množstvo trestných vecí v prevažnej väčšine reštančných, objektívne nebola schopná v každej jednej veci plynule konať. V mesiaci august 2004 bola JUDr. K. P. preložená na výkon funkcie sudcu na Okresný súd Liptovský Mikuláš a zákonným sudcom vo veci sa v septembri 2004 stal JUDr. R. S., ktorý prevzal všetky veci po JUDr. P.

(...) Je potrebné konštatovať, že vo veci neboli zo strany súdu vykonávané všetky procesné úkony priebežne a vo veci sa nekonalo v období od septembra 2003 až do septembra 2005, čo však bolo spôsobené mimoriadnou zaťaženosťou jednotlivých senátov, kombináciou jednotlivých agiend, ako aj kritickým personálnym stavom sudcov na Okresnom súde Dolný Kubín v r. 2003 a 2004 (v priebehu dvoch mesiacov sa vzdali funkcie sudcu traja sudcovia z celkového počtu siedmich sudcov, z ktorých navyše ešte jedna bola na materskej dovolenke). Personálnu situáciu na tunajšom súde sa podarilo stabilizovať sčasti až v septembri 2004, ako aj zánikom Okresného súdu Námestovo, ktorého sudcovia sa stali sudcami tunajšieho súdu, ktorá skutočnosť sa odrazila aj v plynulosti konania v reštančných veciach. (...)

3. Sťažovatelia prostredníctvom svojej právnej zástupkyne k vyjadreniu okresného súdu uviedli: „(...) Okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti uznáva, že zo strany súdu neboli vykonávané všetky procesné úkony priebežne a že vo veci sa nekonalo v období od septembra 2003 až do septembra 2005. Nečinnosť súdu v prejednávanej veci predseda súdu odôvodnil mimoriadnou zaťaženosťou jednotlivých senátov a kritickým personálnym stavom sudcov na tomto súde, teda objektívnymi príčinami.

Skutočnosť, že okresný súd nedokázal riešiť personálne problémy na tomto súde, nemôžu byť na ťarchu účastníkov konania a nemajú povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie žalobcov, ktorí sa na súd obrátili so svojou žalobou.

Okresný súd pri prejednaní veci nebral do úvahy, že predmetom sporu sú nároky z ublíženia na zdraví pri dopravnej nehode. Rodina, obidvaja živitelia a dve maloleté deti, ostali zo dňa na deň bez finančného zabezpečenia, museli prerušiť podnikanie zo zdravotných dôvodov. Preto toto konanie pre sťažovateľov bolo významné, čakali a čakajú na každú korunu už deviaty rok.

Prejednávaný spor nie je po právnej a ani po skutkovej stránke zložitý. Zodpovednosť je daná právoplatným rozhodnutím 1 T 209/96. Uznávame, že znalecké dokazovanie bolo nevyhnutným úkonom súdu pre konečné rozhodnutie. Samotné znalecké dokazovanie nebolo príčinou prietáhov v konaní.

Správanie sťažovateľov, ako účastníkov konania, nespôsobilo prietahy v konaní. Riadne a načas sa dostavili na každé vytýčené súdne pojednávanie.

(...) Okresný súd celkovo najmenej počas štyroch rokov a päť mesiacov nevykonával úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia ako žalobcovia v danej veci počas súdneho konania nachádzajú, čo je základným účelom práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. (...)“.

4. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

4.1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom posúdenia je konanie týkajúce sa „náhrady škody z ublíženia na zdraví“ (konkrétne mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia), ktoré sa začalo 28. augusta 1997 a na súde prvého stupňa bolo meritórne rozhodnuté 6. decembra 2005.

4.2. Pokiaľ ide o kritérium „zložitosť veci“, ústavný súd bral do úvahy aj v predmetnom prípade skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97 a iné) relevantnú pre rozhodnutie. Na základe týchto hľadísk predmetné konanie nehodnotil ako právne zložité. Určitá faktická zložitosť (vyvolaná nutnosťou vykonať znalecké dokazovanie a jeho doplnenie) nemala však podstatný vplyv na dĺžku konania v posudzovanej veci.

4.3. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľov v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mohla byť osobitne zohľadnená pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom. Procesné návrhy sťažovateľov (návrh na zmenu účastníkov na strane žalovaných a úprava petitu žaloby) nemali zásadný vplyv na priebeh konania a neboli ani dôvodom jeho dĺžky (pozri vyššie chronologický priebeh konania v časti II odôvodnenia).

4.4. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné priet'ahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vrátane významu predmetného konania pre jeho účastníkov.

Na základe posúdenia postupu okresného súdu vyplývajúceho zo súdneho spisu sp. zn. 9 C 665/97 ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol:

- od 28. augusta 1997 (doručenie žaloby okresnému súdu) do 19. marca 1998 (žiadosť o ustanovenie opatrovníka), t. j. v trvaní vyše šiestich mesiacov;
- od 14. septembra 1998 (pojednávanie) do 20. októbra 1999 (ustanovenie znalca), t. j. v trvaní vyše trinástich mesiacov;
- od 7. marca 2001 (vyjadrenie sťažovateľov k znaleckému posudku) do 8. augusta 2002 (stanovenie termínu pojednávania), t. j. v trvaní vyše piatich mesiacov;
- od 10. apríla 2003 (súdu predložený dodatok ku znaleckému posudku) do 23. augusta 2005 (uznesenie o zastavení konania proti žalovanému v 1. rade), t. j. v trvaní vyše dvoch rokov a štyroch mesiacov (keď okresný súd 18. júla 2003 rozhodol

o znalečnom, 25. augusta 2003 zaslal vedľajšej účastníčke kópie zápisníc z pojednávani a 1. augusta 2005 zisťoval údaje z „*Obchodného registra na internete*“); t. j. spolu vyše 49 mesiacov (vyše štyroch rokov), bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nečinný, resp. nevykonal vo veci žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia počas súdneho konania nachádzali. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť (resp. nízku efektívnosť procesných úkonov) okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k prietahom, ktoré neboli spôsobené zložitou veci ani správaním účastníkov konania, ale postupom okresného súdu. Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť tieto prietahy, nemožno akceptovať. Personálne problémy a vysoká zaťaženosť vo veci konajúcich sudcov nemôže byť na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

4.5. Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

5. Vzhľadom na skutočnosť, že okresný súd posudzovanú vec meritórne rozhodol rozsudkom zo 6. decembra 2005, ústavný súd nepovažoval za dôvodné zaoberať sa návrhom sťažovateľov na uloženie povinnosti okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietahov.

6. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 2 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

6.1. Sťažovatelia žiadali priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 60 000 Sk pre každého z nich. Svoj návrh „... *odôvodňujú tým, že neukončením konania*

pretrváva u nich stav právnej neistoty, ktorý pociťujú ako psychickú ujmu. Sťažovatelia sa prvýkrát za života obrátili na súd, nečinnosťou súdu stratili dôveru v súdy, psychicky trpia v dôsledku ignorácie ich návrhov na urýchlené ukončenie veci. Nečinnosťou súdu prichádzajú o finančné prostriedky, o ktorých súd rozhoduje v konaní (...)“.

6.2. Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa cit. ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľov (pozri body 4.1 až 4.4 tejto časti), ako aj na predmet konania (náhrada škody z ublíženia na zdraví) a jej význam pre sťažovateľov považuje za primerané vo výške 50 000 Sk pre každého z nich.

6.3. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2.

7. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou. Advokátka vykonala tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie (sťažnosť) z 30. septembra 2005 a vyjadrenie z 9. januára 2006. Odmena za jeden úkon právnych služieb v roku 2005 [v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“), t. j. 1/6 výpočtového základu 15 008 Sk] je 2 501 Sk, znížená podľa § 13 ods. 3 vyhlášky o 20 % (pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb), predstavuje sumu 2001 Sk a spolu s režijným paušálom 150 Sk sumu 2 151 Sk.

Odmena advokátke za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje za úkony vykonané v roku 2005 (za dva úkony právnych služieb) 4 302 Sk za jedného klienta, t. j. spolu 12 906 Sk za troch sťažovateľov.

Za úkon vykonaný v roku 2006 (z výpočtového základu 16 381 Sk) je odmena za jeden úkon právnych služieb 2 730 Sk, znížená o 20 % predstavuje sumu 2 184 Sk a zvýšená o paušál 164 Sk predstavuje sumu 2 621 Sk, t. j. za troch účastníkov spolu sumu 7 863 Sk.

Odmena advokátke za poskytnuté právne služby trom sťažovateľom v konaní pred ústavným súdom predstavuje spolu sumu 20 769 Sk (t. j. 12 906 Sk plus 7 863 Sk).

Keďže sťažovatelia si uplatnili náhradu trov konania v sume spolu 18 759 Sk (t. j. sumu 12 306 Sk v sťažnosti z 30. septembra 2005 a 6 003 Sk a režijný paušál 150 Sk v stanovisku z 9. januára 2006), ústavný súd im priznal náhradu trov konania v nimi požadovanej výške.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

8. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2006

